

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
завідувач кафедри

“ _____ ” _____ 20 _____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

зі спеціальності 8.03050801 “Фінанси і кредит” за програмою:

«Фінансовий та страховий менеджмент»

за темою:

Страхування наземного транспорту.Каско.
Проблеми та перспективи розвитку в Україні.

Виконавець:

студентка

ФЕФ

(факультет)

Демиденко Марія Андріївна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

(науковий ступінь, вчене звання)

Астахова Наталя Ігорівна

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ АВТОТРАНСПОРНИХ ЗАСОБІВ	
1.1 Сутність страхування автотранспортних засобів	5
1.2. КАСКО як вид страхування автотранспортних засобів	26
1.3. Досвід зарубіжних країн у страхуванні автотранспортних засобів по КАСКО.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРАХУВАННЯ ПО КАСКО В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ "АРСЕНАЛ")	
2.1. Аналіз сучасного стану страхування автотранспортних засобів в Україні.....	40
2.2. Аналіз страхування наземного транспорту в страховій компанії «Арсенал».....	52
2.3. Аналіз добровільних видів страхування в страховій компанії «Арсенал».....	56
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПО КАСКО В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «АРСЕНАЛ»)	
3.1. Проблеми розвитку страхування по КАСКО в Україні (на прикладі страхової компанії («АРСЕНАЛ»)).....	61
3.2. Основні напрямки підвищення ефективності організації страхової діяльності(на прикладі страхової компанії «АРСЕНАЛ»)).....	68
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРОСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	83
ДОДАТКИ.....	84

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ СТРАХУВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	
1.1 Сутність страхування автотранспортних засобів	5
1.2. КАСКО як вид страхування автотранспортних засобів	26
1.3. Досвід зарубіжних країн у страхуванні автотранспортних засобів по КАСКО.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРАХУВАННЯ ПО КАСКО В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ "АРСЕНАЛ")	
2.1. Аналіз сучасного стану страхування автотранспортних засобів в Україні.....	40
2.2. Аналіз страхування наземного транспорту в страховій компанії «Арсенал».....	52
2.3. Аналіз добровільних видів страхування в страховій компанії «Арсенал».....	56
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПО КАСКО В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «АРСЕНАЛ»)	
3.1. Проблеми розвитку страхування по КАСКО в Україні (на прикладі страхової компанії («АРСЕНАЛ»)).....	61
3.2. Основні напрямки підвищення ефективності організації страхової діяльності(на прикладі страхової компанії «АРСЕНАЛ»)).....	68
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРОСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	83
ДОДАТКИ.....	84

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність розвитку автотранспортного страхування впливає з того, що швидке зростання парку автомобілів в Україні зумовлює збільшення числа дорожньо-транспортних пригод та пов'язаних з ними збитків, заподіяних життю, здоров'ю, майну громадян. Кожного дня кількість аварій на дорозі тільки збільшується, з чого зробимо висновок, що незастрахована машина — втрачена машина. Автотранспортне страхування — комплекс особливих видів страхування, що покривають ризики, пов'язані з експлуатацією автотранспортних засобів (страхування авто КАСКО), водіїв, пасажирів, вантажу, багажу, цивільно-правової відповідальності власників автомобільного транспорту. Сутність автотранспортного страхування полягає в захисті майнових інтересів фізичних і юридичних осіб, які зазнали збитків, що стали наслідком використання автомобілів. Об'єктом автотранспортного страхування може бути майновий інтерес фізичної чи юридичної особи, пов'язаний з експлуатацією автотранспортних засобів; з життям, здоров'ям, працездатністю страхувальника або застрахованих осіб; з відшкодуванням страхувальником заподіяної ним шкоди фізичній особі або її майну, а також шкоди, заподіяної юридичній особі. Страхування наземного транспорту займає найбільшу частку у структурі страхового ринку України, а, отже, його стан значно впливає на загальний розвиток ринку страхування в Україні. Також для багатьох страхових компаній це є досить прибутковим видом страхування, що зумовлює необхідність його детального аналізу та відокремлення основних проблем та загроз, що можуть вплинути на його розвиток, з метою подальшого їх усунення. Страхування в цілому і автострахування, як його складова частина, є інфраструктурою, яка сприяє підвищенню ефективності всіх сфер підприємницької діяльності. Цим і визначається значимість розвитку всіх видів страхування на Україні з урахуванням процесу інтеграції України в світове співтовариство.

Мета і завдання. Метою роботи є теоретичне та практичне дослідження особливостей страхування автотранспортних засобів, аналіз основних його видів та визначення на цій основі проблем та перспектив розвитку автотранспортного страхування в нашій країні, зокрема в СК «Арсенал». Для здійснення поставленої

мети в роботі необхідно вирішити завдання: а) виявити сутність та необхідність страхування автотранспортних засобів; б) дослідити основні види страхування автотранспортних засобів; в) розглянути досвід зарубіжних країн у страхуванні автотранспортних засобів; г) здійснити аналіз страхування автотранспортних засобів в Україні; д) проаналізувати діяльність страхової компанії «Арсенал», зокрема щодо страхування автотранспортних засобів; е) визначити основні проблеми розвитку автотранспортного страхування в Україні ж) надати конкретні пропозиції, спрямовані на вдосконалення страхування автотранспортних засобів.

Об'єкт і предмет кваліфіційної роботи. Об'єктом є процес управління страхуванням автотранспортних засобів як складової ринку страхових послуг.

Предметом дослідження є економічні відносини між страхувальником і страховиком, що виникають в процесі страхування автотранспортних засобів.

Методи дослідження. Основними методами, які використовуються в роботі є методи теоретичного узагальнення та порівняння; статистичні табличні та графічні методи; методи конкретного та абстрактного; методи системного та комплексного підходу; економіко-математичні методи.

Інформаційна база дослідження. В процесі написання роботи були використані нормативно-законодавчі акти, підручники, посібники, матеріали періодичних видань, річні звіти Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг, фінансова звітність СК «Арсенал» за 2014-2016 рр., а також інтернет-ресурси.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можна зробити наступні висновки щодо сутності і особливостей розвитку страхування автотранспортних засобів в Україні:

1) Страхування засобів автотранспорту, які належать громадянам – це добровільне страхування транспортних засобів (авто-КАСКО) на випадок його пошкодження або повного конструктивного знищення внаслідок ДТП, стихійного лиха або крадіжки.

2) Розвиток страхування автотранспортних засобів стимулюється зростаючим попитом на захист від численних ризиків в умовах економічної нестабільності, яка супроводжується випадками ДТП, зростанням злочинності, травматизмом тощо.

3) Швидке зростання парку автомобілів в Україні зумовлює збільшення числа дорожньо-транспортних пригод та пов'язаних з ними збитків, заподіяних життю, здоров'ю та майну громадян.

4) Страхування автотранспортних засобів здійснюється виключно на добровільній основі. У зв'язку з тим, що на страховому ринку України діє велика кількість страхових компаній, у кожній страхової компанії, що займається страхуванням автомобільного транспорту, існують свої умови, нововведення, тарифи, додаткові вимоги, властиві тільки їй одній. Але в усіх компаніях є однакові стандартні положення.

5) Вартість полісу КАСКО розраховується за стандартною формулою: страхова премія = (страхова сума * страховий тариф). Страхування здійснюється за тарифами, складеними з урахуванням типу транспортного засобу, його вартості, терміну експлуатації та ін. Також до уваги беруться стаж водія, випадки участі в ДТП, тривалість здійснення страхування тощо.

6) Негативне ставлення громадян до страхування зумовлюється, певним чином, бажанням страховиків якомога скоріше зібрати значний капітал за рахунок підвищення тарифів і невиплат страхового відшкодування. Важливу роль відіграє необізнаність та неухважність страхувальників, відсутність довіри до страховиків та низька платоспроможність автовласників.

7) Проблемою також є те, що страхові компанії віддають перевагу підприємствам, оскільки можливо заробити швидше і більше коштів без клопіткої роботи із

страхувальниками, особливо з різними категоріями населення. Проте збільшення кількості транспортних засобів – основний стимулюючий фактор щодо розвитку ринку автострахування.

8) Негативною особливістю досліджуваного ринку страхування вважається зростання махінацій.

9) Страхова діяльність СК «Арсенал» помірими темпами розвивається з рока в рік.

10) Незважаючи на збитковість даного сегмента страхового ринку, він залишається пріоритетним напрямом страхового бізнесу для компаній, оскільки дає змогу розширити коло своїх клієнтів, використовуючи зарубіжний досвід, зокрема США.

11) Незважаючи на велику кількість страхових випадків та страхових виплат сукупна сума страхових премій по КАСКО(на прикладі СК «Арсенал») перевищує збитки, таким чином страхування по КАСКО являє собою прибутковою діяльністю.

Результати дослідження ринку страхування автотранспортних засобів в 2016 році дають змогу виявити можливі напрямки розвитку даного сегменту, а саме: подальше загострення конкуренції на ринку, яке буде підштовхувати страховиків до оптимізації внутрішніх процесів і пошуку нових продуктів; розширення спектру послуг для страхувальників; використання прогресивних технологій страхування; інформування населення про страхові послуги та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бовсуновська Г. С. Теоретичні засади розвитку автотранспортного страхування, 2013. Режим доступу: http://econa.org.ua/index.php/econa/article/viewFile/23/pdf_39.
2. Бондар А. Г. Добровільне страхування наземного транспорту: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку в Україні. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2055>.
3. Воробйов Ю.М., Євстаф'єва І.С.// Теорія та практика страхування засобів наземного транспорту/Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції - 2012 - №4.
4. Витяг з правил добровільного страхування наземного транспорту (крім залізничного) ЗАТ НСК «Трансмагістраль» від 17.08.2007 р.
5. Гутченко А. В., Павлова Д. І. Автотранспортне страхування в Україні. Режим доступу: www.rusnauka.com/13_NMN_2011/Economics/3_86224.doc.htm
6. Економічні новини України. Чи є необхідність у КАСКО. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://money-news.te.ua/2013/12/15/chy-je-neobhidnist-u-kasko/>.
7. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996
8. Інститут аналізу ризиків. Ринок авто каско: підсумки 2015 року. Режим доступу: www.iar.in.ua/news/2014_04_10_rynok_avtokasko_dobrovolnoe_strahovanie_avtotransporta_itogi_2013_goda.htm.
9. Ляшенко Н. В., Янушева Л. М. Ринок автотранспортного страхування України: стан, проблеми розвитку та особливості регулювання в умовах глобалізації страхових відносин, 2012. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=450>.
10. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Проблеми ринку та розвитку регіонів країн СНД, червень 2013 р. Секція 1. Фінанси та страхування. Проблеми розвитку авто страхування в Україні. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://perspektyva.dp.ua/files/conference/2013/06.07-08.2013.pdf>

11. Мироненко М.Ю. Ковальська Я.С./ Стан та тенденції розвитку страхового ринку України// Вінницький торговельно економічний інститут КНТЕУ.
12. Особливості авто страхування в США. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.strahovka-shop.ru/events_view.asp?id=2282.
13. Особенности автострахования в США. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rusrek.com/articles/avtostrahovanie-v-ssha.html>.
14. Особенности украинских интернет-продаж в страховании. – Режим доступу: http://www.moydomik.com.ua/articlesdetail.php?articlesID=1668&page=6&articles_type=3.
15. Офіційний сайт СК «Українська страхова група». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukringroup.com.ua>
16. Офіційний сайт СК «Оранта». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://oranta.ua/ukr/main.php>.
17. Офіційний сайт АХА Страхування. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://aha-ukraine.com/>.
18. Офіційний сайт СК «Уніка». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unika.ua>.
19. Підсумки діяльності страхових компаній за 2014-2015 рік. Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_%202013.pdf.
20. Рейтинг страхових компаній України за 12 місяців 2013 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forinsurer.com/ratings/nonlife/13/12/42>.
21. Рубан С. О. Характеристика страхових продуктів авто каско, 2012. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/108022/Ruban,S%20Microsoft%20Word.pdf>.
22. Страхова компанія БрокБізнес. Що таке бонус-малус? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.insurance.lviv.ua/?q=node/789>.
23. Страхові компанії: аналіз страхових послуг і ефективності діяльності. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=50536/>
24. Страхові послуги. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 376 с.

25. Ткаченко С. В. Аналіз сучасного ринку добровільного страхування автотранспортних засобів в Україні, 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://fp.cibs.ck.ua/files/1304/13tnvasr.pdf>.

26. Чому в Україні КАСКО дорожче, ніж в США? [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://forum.auto.ru/insure/410125/>.

28. Ткаченко Н.В. Страхування. Навчальний посібник. - К.: Ліра-К, 2007

29. Форінсурер. Рейтинг страхових компаній– Режим доступу <https://forinsurer.com/ratings/nonlife>

30. Калькулятор Каско – Режим доступу <http://kaskoonline.net.ua/index.php?mode=kasko>

31. Офіційний сайт СК «Арсенал» <https://arsenal-ic.ua/page/finansova-zvitnist>

32. Фінансова звітність СК «Арсенал» за 2016 рік у форматі pdf https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2016_04.pdf

33. Фінансова звітність СК «Арсенал» за 2015 рік у форматі pdf https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2015_04.pdf

34. Фінансова звітність СК «Арсенал» за 2014 рік у форматі pdf https://arsenal-ic.ua/uploads/files/fin_2014_04.pdf

35. Фінансові підсумки діяльності страхових компаній за 2015-2016 рока https://nfp.gov.ua/files/sk_%202016.pdf

36. Internet insurance - Г. Тлуста, канд. екон. наук, доц. Зарубіжний досвід з інтернет-страхування. http://papers.univ.kiev.ua/1/ekonomika/articles/tlusta-a-erastov-v-foreign-experience-in-internet-insurance-operation_24578.pdf